

ПРИЛОГ IX

МЕСТА ЗА МОНИТОРИНГ И МЕРНИ МЕСТА ЗА ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

(ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА МОНИТОРИНГ)

РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје

Мај, 2022

Содржина

1.	МЕСТА ЗА МОНИТОРИНГ И МЕРНИ МЕСТА ЗА ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ	3
1.1	Општи информации	3
1.2	Емисии во амбиентен воздух.....	3
1.3	Емисии на отпадни води	4
1.4	Бучава	4
1.5	Отпад	5
Додаток 1 Карта на места за мониторинг (амбиентална бучава)		6

1. МЕСТА ЗА МОНИТОРИНГ И МЕРНИ МЕСТА ЗА ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

1.1 Општи информации

Мониторингот претставува систематизирано, континуирано мерење, следење и контрола на состојбите, квалитетот и промените на медиумите и областите на животната средина. Мониторингот е предуслов за правилно управување со животната средина, што пак води кон донесување на правилни одлуки и активности за управување и заштита на животната средина.

Како оператор на ИСКЗ инсталација со потенцијално влијание врз животната средина, РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје има обврска за вршење мониторинг над емисиите и имисиите во животната средина, а во согласност со условите во интегрираната еколошка дозвола.

Со цел следење на влијанијата од постројката, во продолжение е даден предлог програма за мониторинг што вклучува низа активности за следење на влијанијата од постројката и квалитетот на животната средина (емисии и имисии).

Предлог програмата за мониторинг е подготвена согласно условите и карактеристиките на инсталацијата и идентификуваните влијанија од работата на истата.

Точките и параметрите на мониторинг

При изборот на точките на мониторинг земени се во предвид значајните точкати извори, соодветните точки за мониторинг на амбиенталната животна средина. Треба да се врши мониторинг на оние извори на емисии за кои се смета дека имаат значајно влијание врз животната средина и на оние за кои се потребни мерки за намалување за да се постигнат прифатливи нивоа на емисии.

Фреквенцијата на мониторингот

Фреквенцијата на мониторингот ќе биде одредена во согласност со значењето на влијанието, капацитетот на инсталацијата, карактеристиките на изворите, факторите на ризик и потребата од мониторинг и анализа на ресурсите.

Методи на земање на примероци и анализи

Методите за мониторинг, земање на примероци и анализи треба да бидат стандардни или валидизирани, прифатливи за надлежен орган. Персоналот треба да биде соодветно квалификуван и целосниот опсег на земањето на примероци и правењето на анализи треба да биде предмет на контролата на квалитет.

Известување

Известување за резултатите од мониторингот вклучува сумирање и презентирање на резултатите од мониторингот, поврзаните информации и заклучоци од усогласувањето на ефикасен начин. Известувањето за резултатите од мониторингот до надлежниот орган ќе биде во согласност со условите од интегрираната еколошка дозвола.

Локациите за мониторинг на емисија и имисија и земање примероци се дадени во Додаток.

1.2 Емисии во амбиентен воздух

Во рамките на инсталацијата за преработка на бакар не е утврден стационарен точкаст извор на насочени емисии во воздухот, ниту од процес ниту од согорување. Од тие причини, предлог програмата за мониторинг не вклучува следење по однос на ова прашање.

Во инсталацијата за третман на отпадна прашина, извор емисии во воздухот е излезот од системот за зафаќање на честички од делот на внесување на суровини во технолошката линија. Поради тоа е предвидено еднаш годишно мерење заради контрола на ефикасност на систем за отпашување.

Табела Мерни места за мониторинг на емисии во воздух

Ознака	Опис	Координати
AA1	Излез од системот за зафаќање на честички	Ќе бидат доставени по инсталација на системот

1.3 Емисии на отпадни води

Во рамките на инсталацијата за преработка на бакар и во инсталацијата за производство на брикети не се создаваат технолошки отпадни води, односно не постои испуштање на технолошки отпадни води во површински реципиент или канализационен систем. Од тие причини, предлог програмата за мониторинг не вклучува следење по однос на ова прашање.

1.4 Бучава

Влијанието од работата на инсталацијата за преработка на бакар по однос на прашањето на бучава предвидено е да се следи на три мониторинг точки на западната, северната и југозападната граница на локација. Мониторинг точките се така одбрани да ја рефлектираат состојбата со животната средина по однос на прашањето на бучава што произлегува од инсталацијата. Операторот ќе врши мониторинг на амбиенталната бучава во животна средина со цел оценување на влијанието на работата на бетонската база врз околината.

Табела Мерни места за мониторинг на амбиентална бучава во животна средина

Ознака	Опис	Координати
AN1	42.011277° 21.467059°	Западна граница
AN2	42.011494° 21.467464°	Северна граница
AN3	42.010989° 21.467354°	Југозападна граница

Предлог фреквенција за мониторинг – еднаш годишно.

Во Додаток 1 е дадена карта на мониторинг места.

Влијанието од работата на инсталацијата за преработка на отпадна прашина по однос на прашањето на бучава предвидено е да се следи на три мониторинг точки на западната, северната и југозападната граница на локација. Мониторинг точките се така одбрани да ја рефлектираат состојбата со животната средина по однос на прашањето на бучава што произлегува од инсталацијата. Операторот ќе врши мониторинг на амбиенталната бучава во животна средина со цел оценување на влијанието на работата на бетонската база врз околината.

Табела Мерни места за мониторинг на амбиентална бучава во животна средина

Ознака	Опис	Координати
AN4	42° 0'50.70"N 21°28'26.65"E	Западна граница
AN5	42° 0'50.15"N 21°28'21.52"E	Јужна граница
AN6	42° 0'53.74"N 21°28'16.43"E	Североисточна граница

Предлог фреквенција за мониторинг – еднаш годишно.

Во Додаток 1 е дадена карта на мониторинг места.

1.5 Отпад

Мониторингот на создадени отпади претставува дел од системот за управување со отпадот во рамките на инсталациите и вклучува низа активности за следење на сите текови на отпадот, од негово создавање, па до негово крајно отстранување.

- Евиденција на создаден и превземен отпад (согласно барањата од член 39 од Законот за управување со отпад);
- Селекција на отпадот (согласно член 26 од Закон за управување со Отпад);
- Класификација на отпадот (согласно член 26 од Закон за управување со Отпад);
- Складирање на отпадот на посебни места одредени за таа намена кои ги задоволуваат условите од член 33 од Законот за управување со отпад (соодветен и доволен простор за времено чување);
- Известување до надлежни органи (по различни основи),
- Склучување на договори за превземање на одделени фракции отпад.
- Безбедно транспортирање на филтер прашина од местото на создавање до местото на преработка.
- Соодветно пакување и означување на опасниот отпад (филтер прашина) согласно прописите за управување со отпад, прописите за превоз на опасни материи и ратификуваните меѓународни договори.
- Организација на собирни места за отпад во рамките на локацијата.
- Обезбедување на посебни заштитни услови и садови за собирање и складирање на сите фракции отпад и соодветно означување на сатовите.
- Повторна употреба на дел од употребените материјали каде што тоа е можно.
- Рециклирање на сите употребени материјали каде што тоа е можно.
- Склучување на договори за превземање на сите видови создаден отпад со лиценцирани компании.

Мониторингот е составен дел од управувањето со отпадот и како таков истиот ќе биде детализиран и реализиран во рамките на Програмата за управување со отпадот на операторот.

Додаток 1 Карта на места за мониторинг (амбиентална бучава) од постоечка (А) и нова (Б) инсталација

А) КП2263/1, постоечка инсталација

Б) КП 2245/1, нова инсталација

Легенда:

AN (1-5) – мерни места за амбиентална бучава
 A1 – мерно место за емисии во воздух